

Suomen Eläinlääkäriliiton puheenjohtaja Kirsi Sarion katsaus Eläinlääkäripäivien avajaisissa 28.11.2012

Arvoisat kutsuvieraat, hyvät kollegat, naiset ja herrat,

Kuluva vuosi on Eläinlääkäriliiton 120 juhluvuosi. Vietimme syksyllä pienimuotoiset juhlat uusissa tiloissamme ja valmistaudumme nyt perusteellisesti liiton 125-vuotisjuhliin itsenäisyytemme juhluvuonna 2017.

120-vuotisjuhlavuotemme kunniaksi pohjoiseurooppalainen, mielestämme järkevä antibioottien käyttöpolitiikka selätti – ainakin toistaiseksi –keskieurooppalaisen antibioottien kylvöpolitiikan. Lobbasimme yhdessä pohjoismaisten kollegojemme kanssa omia parlamentaarikkojamme menestyksekkäästi ja pohjoismainen antibioottien käyttöpolitiikka voitti parlamentin äänestyksessä. Maltillinen antibioottien käyttö on ainoa tapa taistella resistenttejä mikrobeja vastaan. Eläinten ja ihmisten terveys käyvät käsi kädessä koko Euroopassa. Taistelusta on hyötyä niin eläinten kuin ihmistenkin terveydelle ja sitä on käytävä maailmanlaajuisesti.

Eläinlääkäriliitosta

Valtuuskunnan ja sen myötä Eläinlääkäriliiton tavoitteina on säilyttää eläinlääkärien yhteiskunnallinen vaikuttavuus, terävöittää edunvalvontaa siten, että palkkaus ja työehdot ovat kohdallaan, lisätä liiton avoimuutta ja aktiivisuutta, tuoda esiin ammatin monipuolisuutta julkisuudessa sekä mahdollistaa hyvät työolosuhteet kaikille eläinlääkäreille.

Työolojen kartoittamiseksi liitto toteutti kaikille eläinlääkäreille suunnatun hyvinvointikyselyn. Kyselyn vastausprosentti on noin 40. Vastausten perusteella noin 60 % pitää työsidonnaisuuttaan sopivana, noin 40 % liian suurena. Noin 70 % pitää lähityöyhteisönsä ilmapiiriä erittäin hyvänä tai hyvänä ja 5 % huonona. Yksikään yli viidestäsadasta vastaajasta ei ilmoittanut tulevansa huonosti toimeen työtovereidensa kanssa. Vieläkin noin 17 % tuntee olevansa työssään usein ja 4 % aina yksin. Työ on motivoivaa, sillä noin 90 % pitää työtään erittäin tai jossain määrin mielekkäänä. Kuitenkin noin 20 % vastaajista kokee olevansa selvästi stressaantunut, mutta kuitenkin 90 % on hyvin tai melko tyytyväinen elämäänsä.

Eläinlääkärien työ on edelleen kovin tapaturmaherkkää, noin 40 prosentille vastaajista oli sattunut työtapaturma viimeisen vuoden aikana ja jopa 17 prosentille niitä oli sattunut vuoden sisällä kaksi tai useampia.

Tulosten analyysin perusteella liitto pyrkii edistämään eläinlääkärien hyvinvointia. Tulosten käsittely on käynnissä ja toimenpidesuosituksukset valmisteilla. Edellisten hyvinvointikyselyiden saavutuksina saimme turvalliset eläinlääkintäautot ja erityisäitiyslomat, jotka suojaavat muun muassa keskenmenoilta. Kyselyn tuloksia ja tietoja käytetään eläinlääkärien edunvalvonnassa, muun muassa kunnallisen päivystystyöryhmän työssä. Tämän kyselyn perusteella työn sidonnaisuus ja tapaturma-alttius noussevat keskusteluun. Monen kunnaneläinlääkäriin työn sitovuus on edelleen suuri ja näidenkin tulosten perusteella työn sitovuutta on voitava vähentää. Liitossa päivitetään ohjeita

kunnallisten eläinlääkärivastaanottojen varustetasosta. Varustamalla vastaanotot asianmukaisesti helpotetaan eläinlääkäriä arkea ja tehdään työ turvallisemmaksi. Kun hyviä käytäntöjä jaetaan, kollegat huomaavat, että kannattaa nähdä vaivaa omien etujen ajamisessa.

Hyvinvointikyselyjen tuloksia voidaan hyödyntää myös pohdittaessa yksityissektorin työolosuhteita. Yksityissektorille on syksyllä valmistunut eläinlääkärien työehtosuositus, jonka valmisteluun ovat osallistuneet sekä työnantajat että työntekijät. Työehtosuositusta kehitetään ja parannetaan jatkuvasti. Neuvotteluosapuolet, yksityiset työnantajat ja toisen palveluksessa olevat työntekijät kokoontuvat vuosittain päivittämään sopimusta.

Yksityisten eläinlääkäripalvelujen tuottaminen on myllerryksessä. Ulkopuoliset sijoittajat ovat löytäneet hyvin tuottavat eläinlääkintämarkkinat. Sijoittajat ovat erittäin kiinnostuneita ostamaan eläinlääkintäpalveluja tuottavia yrityksiä. Ruotsissa on myyty sijoittajille useita kymmeniä vastaanottoja viimeisen kymmenen kuukauden aikana. Toiminta lisää haasteita myös Eläinlääkäriliiton toimintaan. Eläinlääkäriä ammattia voi harjoittaa vain eläinlääkäri, olisi järkevää pitää työstä saatava pääomatulo omissa taskuissa. Sijoittajan myötä työnantajaksi voi tulla kasvoton, eläinlääketiedettä ymmärtämätön sijoittaja.

Förbundet har arbetat med krafttag för att bättre göra offentligheten uppmärksam på veterinärernas arbete. Vårt mål har varit att visa för dem som funderar på att studera till veterinär hela det varierande uppgiftsfältet. Vi har speciellt lyft fram företagaraspekten och de professionella tilläggsutmaningar som kommer med den rollen. För att vidare klargöra veterinärföretagarnas roll utdelar Finlands veterinärförbund i år det första företagarpriset.

I början av året grundades ett nytt utbildningspolitiskt utskott för att fundera på intagningen av studenter samt på de samhällliga kraven på den veterinärmedicinska utbildningen. Utbildningsutskottet koncentrerar sig på, som namnet förutsätter, politik och funderar även på stora internationella aspekter angående veterinärernas utbildning och arbetssituation. Under detta år har förbundet inlett aktivt samarbete med universitetet i Dorpat (Tartu). På våden fick vi inbjudan till tioårsfesten för föreningen Suomalaiset eläinlääkärit Tartossa, Suolet ry. Därtill anordnade förbundet i Dorpat (Tartu) två gånger en kurs i bokföring, samma kurs som årligen anordnas för studenterna vid fakulteten i Finland.

Den nya universitetslagen ändrade på arbetsvillkoren för dem som jobbar på universitetet, de är inte längre statsanställda. Därför beslöt förbundet grunda ett nytt universitetsutskott för att förbättra de universitetsanställda veterinärernas intressebevakning. Utskottets arbete har bara börjat, i går arrangerades den första kvällstillställningen för de universitetsanställda veterinärerna. Därtill har man på universitetet valt två veterinärer som förtroendemän.

Eläinlääkärilehden lukijatutkimus

Kuluvana vuonna tehtiin Eläinlääkärilehden lukijatutkimus. Tutkimuksen vastausprosentti oli 35 %. Yhtenä liiton tärkeänä tehtävänä on ammattikunnan yhtenäisyyden ylläpitäminen ja kollegiaalisuuden edistäminen. Lukijatutkimuksen tuloksena saatiin ilahduttava tulos, kun lehden katsottiin lisäävän merkittävästi ammattikunnan yhtenäisyyttä. Eläinlääkärilehti poikkeaa vahvasti monista muista järjestölehdistä, sitä luetaan runsaasti ja aktiivisesti. 65 % vastaajista lukee vähintään puolet lehdestä ja lehden lukemiseen käytetään paljon

aikaa. Erityisesti nuorten lukijoiden aktiivisuus on valtavirrasta poikkeava tulos, monilla ammattilehdillä on vaikeuksia tavoittaa ja sitouttaa nuoria ikäluokkia. Tyytyväisyys lehteen on edelleen kohonnut. Erittäin tyytyväisten joukko on 20 prosenttia ja tyytyväisten yhteen laskettu osuus on peräti 96 %. Tyytyväisyys on selvästi kohonnut vuodesta 2007. Lehti on lisäksi tärkeä alan tietolähde, lähes 90 prosenttia vastaajista nimeää lehden kolmen tärkeimmän tietolähteen joukkoon.

Eläinlääkäriliiton osastolla D21 Talvipuutarhassa on esillä yhteenvedot sekä hyvinvointikyselyn että lukijatutkimuksen tuloksista. Osastolla esitellään myös yksityissektorin työehtosuositusta.

Valvontaeläinlääkärit

Kuntiin on muutaman vuoden aikana perustettu kiitettävästi valvontaeläinlääkärien virkoja. Tekijöiden lisääntyessä myös palveluiden ja valvonnan kysyntä lisääntyy. Liitto kehottaakin perustamaan virkoja edelleen. Valvontaeläinlääkärit vastaavat akuuttien eläinsuojelutapausten ja eläintautitapausten selvittämisen tarpeeseen, mutta säännöllinen eläinsuojelulain mukainen valvonta on edelleen suurelta osin tekemättä. Akuutit tapaukset ovat monesti hankalia ja aikaa vieviä. Näin aikaa ei vieläkään tahdo löytyä ilmoituksenvaraisten kohteiden valvontaan. Valvontaeläinlääkärien työn helpottamiseksi ja yhteistyön lisäämiseksi on liitto päättänyt jatkaa yhteisten neuvottelupäivien järjestämistä valvontaa tekeville eläinlääkäreille. Tutun kollegan kanssa työ sujuu paremmin ja yhteydenpito on helpompaa.

Liiton yhtenä tavoitteena eläinsuojelulain uudistamistyössä on säilyttää valvojien määrä kentällä entisellään. Nykyisin kaikki kunnaneläinlääkärit, terveystarkastajat ja poliisit ovat eläinsuojelulain mukaisia viranomaisia. Tästä joukosta on syytä edelleen pitää kiinni, vaikka valvontaa tekevät kunnaneläinlääkärit pääasiassa vastaavatkin valvonnasta.

Viime Eläinlääkäripäivien jälkeen liittoon on liittynyt 81 jäsentä ja liitosta on eronnut tai erotettu 18 jäsentä. Nyt Eläinlääkäriliitossa on 2 299 jäsentä. Olemme saaneet suruviestejä seuraavien kollegojen kuoltua: Tero Ahonen, Matti Alanko, Anne Eronen, Elina Helynranta, Marjo-Riitta Hämäläinen, Teuvo Järventaus, Hanne Kantela, Elina Kitinoja, Olli Kokko, Kauko Koskiniemi, Markku Kärkkäinen, Erkki Köntti, Ulla Körni-Rantanen, Jorma Mannonen, Leena Mehto-Laimi, Lars Reinius, Siddiq Sandhu, Taisto Soinen, Helvi Vasenius sekä Eero Veräväinen. Pyydän teitä nousemaan ja kunnioittamaan poismenneiden muistoa hetken hiljaisuudella.

Eläinlääkäriliitto toimii aktiivisesti uuden lainsäädännön valmistelutyössä.

Eläinsuojelulain uudistaminen on alkanut. Liitto sai edustuksen kumpaankin lain valmisteluryhmään, sekä ohjaus- että työryhmään. Työryhmän ensimmäinen kokous on pidetty ja työ näin virallisesti alkanut. Eläinlääkärien tehtävä on ylläpitää keskustelua eläinten hyvinvoinnista. Hyvinvointi on paljon laajempi käsite kuin eläinten suojelu. Tehtävämme on asiantuntijoina edistää eläinten hyvinvointia sekä siitä käytävää keskustelua. Eläinlääkärien on syytä olla jotain mieltä eläinten jalostuksesta, eläinten pitopaikkojen olosuhteista sekä eläinten inhimillistämisestä. Mielipiteiden on syytä perustua tutkittuun ja punnittuun tietoon.

Kuluneen vuoden aikana kuntauudistushanke ja sosiaali- ja terveystoimen uudelleen järjestäminen ovat keskusteluttaneet kansalaisia ja erityisesti poliitikkoja. Huoli terveyden- ja sairaanhoidon palvelujen järjestämisestä kestäväälle väestöpohjalle siten, että palvelut

säilyvät lähellä niitä tarvitsevia, on aiheuttanut vähintäänkin lööppejä iltapäivälehtien etusivuilla. Eläinlääkäriä kannalta on tärkeää, että keskusteluun sisällytetään myös ympäristöterveydenhuollon sijoittuminen toimintakentässä. Meidän työmme on osa ennaltaehkäisevää kansanterveystyötä ja siksi on olennaisen tärkeää, että ympäristöterveydenhuolto säilyy tulevaisuudessa järjestelmissä perusterveydenhuollon yhteydessä. Kummankin toiminnan tavoitteena on suojella ihmisen terveyttä ja hyvinvointia.

Työmarkkinatilanne

Vuosi on ollut työmarkkinarintamalla hiljainen, on ollut aikaa valmistautua seuraaviin neuvottelukierroksiin. Viime vuonna kunnaneläinlääkäreille tehdyn kyselyn tuloksia on analysoitu ja pohdittu kuinka eläinlääkärien työsidonnaisuutta voidaan vähentää. Liitto on tutustuttanut KT:n eli Kuntatyönantajan uusia neuvottelijoita päivystysjärjestelyihin eri kunnissa. Päivystys muodostaa eläinlääkärien työsidonnaisuudesta leijonan osan. Päivystys ja sen korvausten parantaminen ovat päivystystyöryhmän ensisijainen työmaa. Uuden virkaehtosopimuksen neuvotteluihin valmistaudutaan parasta-aikaa ja neuvottelut pääsevät täysillä käyntiin ensi vuonna. Taksakortin seuraavat korotukset tulevat voimaan ensi vuoden helmikuussa. Valtion neuvottelutilanne elää. Läänineläinlääkärien palkkaneuvottelut ovat kesken ja joidenkin valtiolla toimivien ryhmien palkkoihin on saatu tuntevia korotuksia.

Uusia tuulia

Eläinlääkärien hyvinvointikyselyn tulokset auttavat eläinlääkärien työterveysoppaan päivittämisessä. Tulosten käsittelyssä on otettava huomioon erityisesti uusi valvontaa tekevien kunnan- ja läänineläinlääkärien joukko. Eläinlääkäriä työ on psyykkisesti ja fyysisestikin monimutkaista ja haastavaa. Työsidonnaisuus sekä tapaturma-alttius nousevat esiin tuloksista. Liiton tehtävä on kaikin mahdollisin keinoin vähentää eläinlääkäriä työn kuormittavuutta sekä kehittää menetelmiä työhyvinvoinnin edistämiseksi.

Liitto järjestää huhtikuussa maakuntakierroksen. Viimeksi maakunnissa kierrettiin edellisen puheenjohtajan aikana. Kierroksella keskitytään eläinlääkäriä hyvinvointiin, työssä jaksamiseen, julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyöhön eläinlääkintähuoltosuunnitelmissa sekä kollegiaalisuuskysymyksiin. Lisäksi esitellään yksityisen puolen työehtosuositus. Tapaamisissa annetaan tietoisuutta kuinka eläinlääkäriä kohtaa toimittajan. Tilaisuudet järjestetään kuudella paikkakunnalla ja ne ovat maksuttomia. Jokainen Eläinlääkäripäiville osallistuja löytää esitteen kongressikassistaan sekä posterin liiton osastolta D21 Talvipuutarhasta.

Liitto valmistelee omistamansa Fennovet Oy:n kanssa johtajakurssia syksyksi 2013. Tämä koulutus on tarkoitettu kaikille johtavassa asemassa oleville eläinlääkäreille niin julkisella kuin yksityisellä puolella. Johtajakoulutus helpottaa niin yritysten kuin organisaatioiden johtamista ja antaa uusia ajatuksia toimintojen kehittämiseksi. Eläinlääkärit tarvitsevat johtajakoulutusta, jotta emme luopuisi johtavasta asemastamme liian helpolla!

Eläinlääkäripäivien kassiin on jaettu myös viime vuonna valmistunut esite, Eläinlääkärit. Joka päivä. Jokainen liiton jäsen voi käyttää esitettä apunaan esitellessään työtään eri

yhteyksissä, kuten haastatteluissa tai muissa vastaavissa tilanteissa. Esitettä voi tarvittaessa tilata lisää liiton toimistolta.

Valtuuskunta asetti keväällä 2011 tavoitteekseen saada Eläinlääkäriliiton toimistolle muutaman vuoden tauon jälkeen eläinlääkäri. Valtuuskunnan toiveena oli asettaa liiton eläinlääkäri johtavaan asemaan. Tavoite tuli mahdolliseksi, kun pitkäaikainen toiminnanjohtajamme irtisanoutui tehtävästään elokuun lopulla. Eläinlääkäri on johtanut liiton toimistoa viimeksi 1970-luvulla, jolloin Pekka Nurmio oli toiminnanjohtajana vuosina 1977–79. Nyt etsimme toiminnanjohtajan tehtävään eläinlääkäriä edustamaan Eläinlääkäriliittoa myös kansainvälisissä yhteyksissä sekä luotsaamaan toimintaa valtuuskunnan ja hallituksen tavoitteiden mukaisesti. Hakuaika tehtävään on tämän kuun loppuun, siis vielä rapiat kaksi päivää aikaa hakea tehtävää!

Kiitos

Lausun suuret kiitokset Eläinlääkäriliiton koulutusvaliokunnalle, Fennovetin ja liiton toimiston henkilökunnalle. Olette jälleen tehneet väsymätöntä työtä valmistellessanne meille tämän vuoden Eläinlääkäripäivät.

Nautitaan päivistä ja yhdessä olosta kollegojen kanssa, laajennetaan omia näkemyksiämme ja jaetaan kokemuksia! Antoisia Eläinlääkäripäiviä.

Lisätietoja: puheenjohtaja, ELL Kirsi Sario, puh. 050 911 9117 ja kirsi.sario@sell.fi

www.sell.fi